

Ranżowskie

Wieści

Nr 5 (27)
Maj 1999
Cena 1,00 zł.

Kiermasz majowy

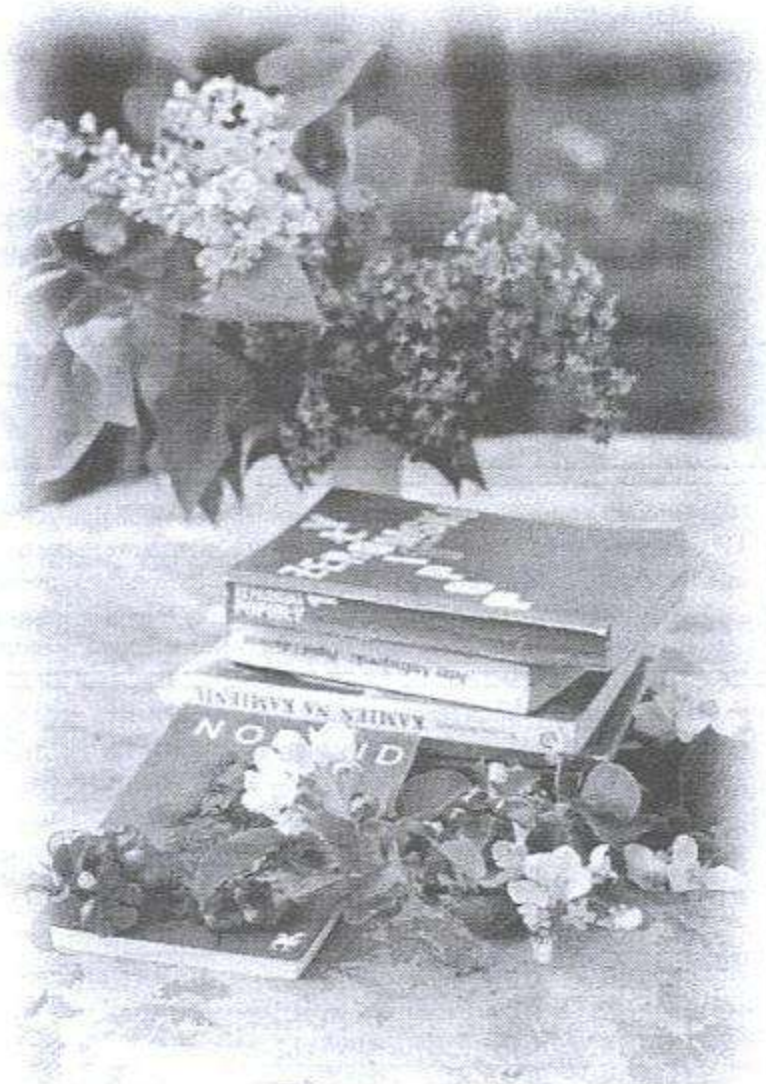
*Maj to kwiatów i ptaków opiekun,
maj majowe ma obowiązki
i choć przywykł do nich od wieków,
dziś prócz kwiatów - przynosi nam książki.*

*Widać nie jest zwyczajnym majem,
choć słowików trelami dzwoni,
nowe ma już dziś obyczaje,
których nikt nie spodziewał się po nim.*

*Spójrz: ulica jak ogród zakwitła,
mnóstwo książek - najkolorowiej!
Warto chyba z maja brać przykład,
maj nie całkiem zielono ma w głowie!*

*Nawet psotny wietrzyk majowy
swoje figle porzucił i harce.
I przyleciał na kiermasz z dąbrowy
kartkę w książce przewracać po kartce.*

Jerzy Ficowski

W NUMERZE: *Z PRAC RADY GMINY* *ROZMOWA Z WÓJTEM O MINIONYM ROKU*
OCZYSZCZANIE GMINY *MARTYROLOGIA LUDNOŚCI GMINY RANŻÓW* *3-MAJO-
WE ŚWIĘTO* *KONKURSY: "POECI I PISARZE DZIECIOM", "DNI OLIMPIJSKIE" I „MÓJ
TEATR” *ZAPROSZENIE NA "PARAFIADĘ" *MAZURZANKI WE WŁOSZECH* *ZALECE-
NIA ROLNICZE* *KALENDARZ BIODYNAMICZNY* *OGŁOSZENIA* *SPORT*

PODZIĘKOWANIE

Dziękujemy Panu Henrykowi Bajkowi - Wójtowi Gminy Raniżów, Panu Janowi Niemczykowi - Sekretarzowi Gminy Raniżów oraz wszystkim, którzy przyczynili się do położenia pierwszej części chodnika dla pieszych wzdłuż drogi relacji Kolbuszowa - Sokołów. Jednocześnie prosimy o jak najszybsze ukończenie drugiej części tej jakże potrzebnej dla mieszkańców inwestycji.

Mieszkańcy ul. Piaski
w Raniżowie

Oczyszczanie gminy

Urząd Gminy w Raniżowie zawiadamia mieszkańców gminy, że w dniach od 10 maja do 24 maja 1999 r. przeprowadzona będzie akcja "OCZYSZCZANIE GMINY" wg niżej podanego harmonogramu:

Raniżów	10, 11, 12 maja,
Staniszewskie	13 maja,
Zielonka	14 maja,
Mazury	17 maja,
Wola Raniżowska	18, 19 maja,
Poręby Wolskie i Stece	20 maja,
Korczowska	21 maja,
Posuchy	24 maja.

Mieszkańcy posiadający złom i inne odpady komunalne winni składować w workach foliowych przy własnych posesjach obok pobocza drogi, oddzielnie złom i oddzielnie inne odpady.

Do odpadów nie zalicza się papieru, trocin, trawy itp., które nie będą zabierane.

Odbiór złomu i pozostałych odpadów odbywać się będzie wg podanego harmonogramu środkami transportu wynajętymi przez Zakład Gospodarki Komunalnej.

OGŁOSZENIA

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Raniżowie informuje, że w każdy wtorek w godz. 9⁰⁰ - 11⁰⁰ w pokoju nr 1 Urzędu Miasta i Gminy w Kolbuszowej przy ul. Obrońców Pokoju 21 czynny jest punkt informacyjno-interwencyjny, z porad którego mogą korzystać (bezpłatnie) również mieszkańcy gminy Raniżów.

W tym samym czasie pełniony jest dyżur przy telefonie informacyjno-interwencyjnym nr 7444238, wew. 155.

Prosimy o zgłaszanie się osób potrzebujących porady i pomocy w trudnej sytuacji życiowej.

Przeznacza się do sprzedaży w drodze przetargu następujące działki budowlane położone w miejscowości Raniżów, na tzw. "Ługach", stanowiące własność gminy Raniżów zawartych w KW Nr 12.685.

Nr działki	Pow. w ha	Cena wywoławcza
1523/1	0,09	4.096 zł.
1523/11	0,09	4.096 zł.
1523/12	0,09	4.096 zł.
1523/13	0,09	4.096 zł.
1523/14	0,09	4.096 zł.
1523/15	0,09	4.096 zł.
1523/18	0,09	4.096 zł.
1523/19	0,09	4.096 zł.
1523/20	0,09	4.096 zł.

Zainteresowani w sprawach zakupu w/w działek winni zgłaszać się do Urzędu Gminy w Raniżowie, pok. nr 21 w godzinach pracy urzędu.

Redakcja "Wieści Raniżowskich" informuje Czytelników, że w poprzednim numerze były trzy pozycje prima-aprilisowe: "Sołtys Raniżowa informuje", "Rekord wędkarski" i "Ogniem i mieczem w kinie Kujawiak". Jeśli ktoś w to uwierzył 1 kwietnia, to dobrze - żart się udał. Lecz gdyby ktoś się z tego powodu obraził, Redakcja w tym miejscu przeprasza.

Z PRAC RADY GMINY

W dniu 28 kwietnia 1999 roku na X sesji obradowała Rada Gminy w Raniżowie. Przyjęła dwie uchwały ważne dla dalszego funkcjonowania Zarządu Gminy:

- 1) o przyjęciu sprawozdania z wykonania budżetu gminy za 1998 rok,
- 2) o udzieleniu absolutorium dla Zarządu Gminy.

Następnie radni podjęli uchwały mające wpływ na życie i działalność mieszkańców gminy, a to za sprawą takich uchwał jak:

- 1) o przyjęciu statutów sołectw
 - najważniejsze zapisy w nowych statutach to:
 - "§ 8, pkt. 2 - Sołectwo odpowiada za właściwe gospodarowanie mieniem gminnym znajdującym się na terenie danego sołectwa."

"§ 8, pkt. 4 - Zebranie wiejskie podejmując uchwałę o sprzedaży mienia określa w niej jednocześnie cel, na jaki zostaną przeznaczone środki uzyskane ze sprzedaży tego mienia. Środki uzyskane ze sprzedaży nie mogą być przeznaczone na inny cel niż wskazany w uchwale."

"§ 9, pkt. 2 - Zasady sprzedaży drewna:

- a) uchwały zebrania wiejskiego w sprawie sprzedaży drewna zapadają bezwzględną większością głosów uczestników obecnych na zebraniu,
- b) cenę 1 m³ drewna ustala zebranie wiejskie,
- c) mieszkańcy sołectwa mają pierwszeństwo przy zakupie drewna,
- d) przy sprzedaży drewna odbiorcom spoza sołectwa oraz hurtowym stosuje się formę przetargową, przy czym cena wywoławcza nie może być niższa od ceny w Nadleśnictwie Świerczów".

2) w sprawie przystąpienia do zmiany miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego Gminy Raniżów (przeznaczenie części lasu mienia wiejskiego położonego przy stadionie i drodze na "Piaskach" pod budowę gimnazjum),

3) w sprawie ustalenia zasad finansowania wykonania projektu budowlanego dla inwestycji wspólnej pod nazwą "Budowa kanalizacji sanitarnej z przyłączami domowymi w miejscowościach: Wola Raniżowska, Staniszewskie, Zielonka i Mazury" (wysokość udziału "współinwestora" w kosztach przygotowania inwestycji do realizacji w roku 1999 ustala się w kwocie 250 zł. Dla inwestycji planowanych do realizacji w latach następnych wysokość wkładu pieniężnego zostanie powiększona o % inflacji dla usług ustalony w danym roku przez GUS.).

4) w sprawie zasad realizacji inwestycji wspólnej pod nazwą: "Budowa kanalizacji sanitarnej z przyłączami domowymi w miejscowościach: Raniżów, Wola Raniżowska, Staniszewskie, Zielonka, Mazury." ("Współinwestorem" budowy sieci kanalizacyjnej w cyklu inwestycyjnym są właściciele nieruchomości partycypujący w budowie kanalizacji w formie wpłaty środków pieniężnych. Wysokość udziału "współinwestora" w kosztach realizacji inwestycji w roku 1999 ustala się w kwocie 1.500 zł. Dla inwestycji rozpoczynanych w latach następnych wysokość wkładu pieniężnego zostanie powiększona o % inflacji ustalony w danym roku przez GUS w robotach budowlano-montażowych. Udział "współinwestora" stanowi całkowity wkład w budowę inwestycji i pozostaje niezmienny do końca jej realizacji.).

O działalności Zarządu Gminy w roku ubiegłym z wójtem Henrykiem Bajkiem - rozmawia Stanisław Samojedny

- Na sesji Rady Gminy w dniu 28 kwietnia 1999 r. Zarząd Gminy otrzymał absolutorium od Rady przy 1 głosie przeciwnym i 2 wstrzymujących się. Jakże zatem przedsięwzięcia były realizowane w ubiegłym roku przez Gminę, które wpłynęły na tak wysoką akceptację radnych?

- Zacytuję w tym miejscu fragment sprawozdania przedłożonego Radzie Gminy na wspomnianą przez Pana sesję:

„Efekty rzeczowe działalności Zarządu Gminy za 1998 rok w poszczególnych miejscowościach gminy.

I. Raniżów

- zakończenie robót budowlano-montażowych na gazociągu
- wykonano I etap oczyszczalni ścieków: w tym dwie przepompownie ścieków, jedna w Zagrodach, druga na placu oczyszczalni, kolektor dosyłowy ϕ 140 pomiędzy przepompowniami, zasilanie energetyczne SN wraz ze stacją trafo, wodociąg dosyłowy do oczyszczalni,
- wykonano projekty kanalizacji sanitarnej dla całej miejscowości finansowane z udziałem środków mieszkańców,
- wykonano chodnik wzdłuż drogi krajowej na "Piaskach" (ponad 400 m)
- wykupiono drogę gminną na osiedlu za gminą,

- dokonano zbycia budynku usytuowanego obok Urzędu Gminy,
- wykonano obwałowanie przeciwpowodziowe na rzece Zyzdzie,
- dofinansowano remont pomieszczeń OSP,
- wykonano odnowę elewacji budynku UG oraz częściowy remont dachu,
- w wyniku starań Zarządu Gminy w budynku UG zainstalowano dwie automatyczne centrale telefoniczne (TP S.A. i PTW S.A.), co umożliwiło podłączenie wszystkich chętnych abonentów do ruchu automatycznego, zainstalowano budkę telefoniczną,
- rozpoczęto remont elewacji budynku S.P. oraz wykonano c.o. gazowe w budynku Przedszkola.

II. Wola Raniżowska

- kontynuowano rozbudowę Szkoły Podstawowej,
- oddano do użytku salę gimnastyczną o wartości 1.130.000 zł,
- wykonano 2/3 zakresu rzeczowego sieci gazowej dla 256 gospodarstw,
- wykonano 450 mb nawierzchni asfaltowej trzywarstwowej,

ciąg dalszy na str. 4

ciąg dalszy ze str. 3

- wykonano oświetlenie uliczne w Stecach,
- zakupiono dwa domki na polu namiotowym,
- zbyto budynek po byłym Kółku Rolniczym,
- wykonano około 2 km rowu melioracyjnego koparką (strona północna - Olszyna oraz Kąt w kierunku Lipnicy),
- staraniem Zarządu Gminy cała miejscowość została włączona do ruchu automatycznego telefonicznego, stworzono możliwość do podłączenia się drogą radiową do ruchu automatycznego Steców i Poręb Wolskich przez zainstalowanie urządzeń na budynku OSP oraz Szkoły Podstawowej,

III. Stanisławskie

- zakończono stan surowy otwarty remizy OSP,
- wykonano podkłady mapowe pod projekty telefonizacji,
- wykonano remont mostu na potoku po stronie południowej,
- staraniem Zarządu Gminy firma PTW wykonała sieć telefoniczną w całej miejscowości umożliwiając podłączenie kilkudziesięciu abonentów,

IV. Zielonka

- wykonano projekt do budowy sanitariatów przy Szkole Podstawowej,
- wykonano stan surowy zamknięty w/w do budowy,
- zmodernizowano odcinek drogi na Baki z wykonaniem mostu na tej drodze,
- wykonano podkłady mapowe pod projekty telefonizacji,
- staraniem Zarządu Gminy firma PTW wykonała sieć telefoniczną w całej miejscowości umożliwiając podłączenie kilkudziesięciu abonentów,

V. Mazury

- wykonano stan zerowy rozbudowy Szkoły Podstawowej pod budynek dydaktyczny oraz salę sportową,
- dokonano adaptacji pomieszczeń szkolnych w związku z rozbudową,
- dofinansowano modernizację remizy OSP,
- dofinansowano budowę chodnika z kostki brukowej wokół kościoła,

VI. Korczowiska

- zamontowano syrenę alarmową na budynku OSP,
- przekazano samochód "Żuk" z OSP Mazury,
- wykonano kabiny sanitarne w Szkole Podstawowej,

VII. Posuchy

- zapłata zobowiązań za wykonana sieć wodociągową i gazociągową,

VIII. Poręby Wolskie

- remont drogi wojewódzkiej na "Morgi",
- wykonano 1,7 km rowu odwadniającego przy drodze,
- przepust przez drogę koło S.P.,
- kompleksowa telefonizacja wsi przez PTW S.A.,
- zamontowano syrenę alarmową na budynku Szkoły Podstawowej.

Ponadto na terenie gminy wykonano:

- 1) remonty dróg gminnych żwirowych, mostki, przepusty, zjazdy,
 - 2) odwodnienie pól pługiem leśnym,
 - 3) zorganizowano akcję "Oczyszczania Gminy",
 - 4) zakupiono trzy komputery,
 - 5) wykonano pomieszczenie socjalne dla sprzątarek,
 - 6) zorganizowano akcję "Pomoc dla powodziń".
- *Lista przedsięwzięć nie jest mała. Jakże były zatem źródła ich finansowania?*
- Pozyskane przez Zarząd Gminy dodatkowe środki na działalność inwestycyjną i inną:

Szkoła Podstawowa Wola Ranizowska

- Kuratorium Oświaty 342.000 zł.
- Urząd Kultury Fizycznej i Turystyki 150.000 zł.
- o g ó ł e m : 492.000 zł.
- **Oczyszczalnia ścieków**
- Wojewoda Rzeszowski 110.000 zł.
- Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa 120.000 zł.
- o g ó ł e m : 230.000 zł.

Gazociąg Ranizów

- partycypacja Gminy Dzikowiec 45.000 zł.
- Dofinansowanie infrastruktury nad Zalewem
- Urząd Wojewódzki 12.000 zł.

Dofinansowanie odnowy nawierzchni na drodze w Woli Ranizowskiej

- Wojewoda Rzeszowski 60.000 zł.
- **Sfinansowanie budowy chodnika Ranizów-Piaski -**
- DODP Rzeszów 15.000 zł.
- droga Poręby Wolskie - Morgi 10.000 zł.
- **Dotacja Wojewody na usuwanie skutków powodzi**

100.000 zł.

Razem pozyskano 964.000 zł.

W wyniku starań Zarządu Gminy w roku 1998, gmina otrzymała w roku 1999 środki:

- 1) druga transza środków z ARIMR w kwocie 80 000 zł.
- 2) druga transza środków UG Dzikowiec 45 000 zł.
- 3) zwrot środków z KOZG Tamów tytułem przekazania sieci Ranizów 100 000 zł.

Razem: 225 000 zł.

Powyższe środki gmina na dzień dzisiejszy już otrzymała. Ponadto oczekujemy na środki z Programu "INRED" w wysokości 100.000 ECU tj. około 430.000 zł.

Ogółem w efekcie starań Zarządu w ubiegłym roku uzyskamy środki w wysokości 1.619.000 zł."

- *Krąży obiegowa opinia, że Rada Gminy i Zarząd zajmują się tylko podwyższaniem podatków i nakładaniem na mieszkańców dodatkowych obciążeń. Rozumiem, że podatki i opłaty lokalne stanowią dochód gminy, dlatego też ważną sprawą jest ich skuteczne pozyskiwanie. Czy mógłby Pan zdementować tę opinię i podać pozytywne przykłady?*

- Skutki obniżonych w 1998 r. przez Radę Gminy stawek w podatkach stanowiły kwotę 194.170 zł.,

z tego:

- w podatku rolnym 34.072 zł.
- w podatku od nieruchomości 160.098 zł.

Przez Wójta Gminy zostały dokonane umorzenia w kwocie 21.607 zł.

z tego:

- w podatku rolnym - 14.995 zł.
- w podatku od nieruchomości - 2.105 zł.
- w podatku od środków transportowych - 4.507 zł.

Kwota ulg i zwolnień obligatoryjnych wynosiła 4.153 zł.

z tego:

- ulgi żołnierskie - 1.476 zł.
- ulgi inwestycyjne - 117 zł.
- ulgi z tytułu nabycia gruntu - 1.457 zł.
- ulgi z tytułu ugorów - 1.112 zł.

Wystąpiły na koniec roku zaległości podatkowe w wysokości 44.302 zł., które dotyczyły

- podatku rolnego w kwocie 12.290 zł.
- podatku od nieruchomości w kwocie 7.320 zł.

- podatku od środków transportowych w kwocie 23.161zł.

- wpływy z karty podatkowej w kwocie 1.531zł.

Na występujące zaległości zostały wystawione decyzje i tytuły wykonawcze.

Kwota zaległości nieściągalnych wynosiła 4.700zł

Z tego:

- w podatku rolnym 3.800zł.

- w podatku od nieruchomości 900zł.

Wymienione zaległości nieściągalne dotyczyły gospodarstw opuszczonych, gdzie nie ma właścicieli.

- Jaki był stan zadłużenia Gminy na koniec 1998 roku?

- Zadłużenie Gminy z tytułu kredytów i pożyczek niskoprocentowych, częściowo umarzalnych wynosiło 1.025.000zł.

Z tego:

1. Kredyt do spłaty w BOŚ Rzeszów na realizację stacji uzdatniania wody Ranizów - 225.000zł. (zaciągnięty w 1996 r.).

2. Kredyt w BGŻ na inwestycję Szkoły Podstawowej Wola Ranizowska w wysokości 300.000zł. (z 1998 r.).

3. Pożyczka w NFOŚ Rzeszów na inwestycję oczyszczalni ścieków - 500.000 zł. (z 1998 r.).

- Jakie będą główne kierunki działań inwestycyjnych w bieżącym roku i skąd będą pochodzić środki finansowe?

- W bieżącym roku przewidujemy realizację następujących przedsięwzięć:

1. Budowę Gminnej Oczyszczalni Ścieków w Ranizowie o wartości 1.580.000 zł. oraz I etap budowy kanalizacji sanitarnej w Ranizowie o wartości 1.528.000 zł. Całość przedsięwzięcia o wartości 3.108.000 zł. przewidujemy zakończyć w 2000 roku. Źródła finansowania to zaciągnięty kredyt, dotacja ARiMR, dotacja "INRED", dotacja Wojewody, budżet gminy, środki ludności.

2. Zakończenie budowy "sieci gazowej średnioprężnej w miejscowości Wola Ranizowska, Poręby Wolskie oraz Korczowska". Tym samym zakończymy proces gazyfikacji tych miejscowości gminy, które posiadały projekty budowy i wyraziły chęć partycypacji w kosztach budowy. Źródła finansowania to tylko budżet gminy i środki ludności, gdyż tego typu inwestycje nie są programem dotacji.

3. Zakończenie rozbudowy Szkoły Podstawowej w Woli Ranizowskiej. W budżecie gminy zabezpieczone są środki na pokrycie zobowiązań ubiegłego roku (w ubiegłym roku wykonano zakres robót na wartość ponad 17 miliardów starych

złotych). Natomiast dokończenie całego obiektu możliwe będzie po uzyskaniu środków z zewnątrz (MEN, Wojewoda), o które czynimy starania, bądź zmuszeni będziemy zaciągnąć kredyt.

4. Realizacja dobudowy i modernizacji Szkoły Podstawowej w Zielonce z wykonaniem sanitariatów, instalacji gazowej c.o. oraz wymianą instalacji elektrycznej. Źródła finansowania to budżet gminy i środki z mienia wiejskiego.

5. Kontynuacja rozbudowy Szkoły Podstawowej w Mazurach, tzw. "przewiązki" pomiędzy budynkiem istniejącym a projektowaną salą gimnastyczną. Z uwagi na małe środki finansowe przewidziane w budżecie gminy planowana jest realizacja tej inwestycji sposobem gospodarczym do wysokości posiadanych środków.

6. Wykonanie projektu budowlanego dla zadania "Budowa kanalizacji sanitarnej dla miejscowości Wola Ranizowska". Finansowanie projektu przewiduje się ze środków ludności z odpłatnością 250 zł. od jednego gospodarstwa.

7. Wg ustaleń z PTW S.A. Mielec - wykonawcą telefonizacji miejscowości Stanisławskie, Zielonka i Mazury, przewidujemy zakończenie w br. budowy sieci telefonicznej w tych wioskach. Istnieje możliwość wykonania sieci telefonicznej w Korczowskich i Posuchach przez drugiego "operatora" - TP S.A. Obecnie trwają prace projektowe w tych wioskach i TP S.A. nie wyklucza zakończenia jeszcze w tym roku budowy sieci telefonicznej i podłączenia jej do centrali w Kamieniu. Źródła finansowania to środki "operatorów" i wkład ludności. Gmina spełnia tu rolę koordynatora stwarzając możliwość podłączenia wszystkich chętnych mieszkańców.

8. Ponadto przewidujemy zakończenie szeregu prac rozpoczętych w ubiegłym roku, takich jak: remont elewacji budynku Szkoły Podstawowej w Ranizowie, dokończenie instalacji c.o. gazowego w Przedszkolu w Ranizowie, chodnika na "Piaszkach", wykonanie robót adaptacyjnych w SP Ranizów pod potrzeby gimnazjum, wykonanie projektu rozbudowy SP Stanisławskie, modernizację remizy OSP w Woli Ranizowskiej, Posuchach, wykonanie rowów melioracyjnych, remonty dróg gminnych oraz wiele prac mających wpływ na poprawę estetyki terenu gminy.

- Dziękuję za rozmowę.

*** *** *** *** *** *** *** *** ***

Statystyka demograficzna: urodzenia, zgony, śluby

W I kwartale 1999 r. (styczeń, luty, marzec) było:

● 18 urodzeń

w tym:

♂ chłopcy 9,

♀ dziewczynki 9,

● 15 zgonów

w tym:

♂ mężczyzn 7,

♀ kobiet 8,

● 9 ślubów, w tym 7 małżonków pochodzi spoza terenu gminy.

(sas)

*** *** *** *** *** *** *** *** ***

MARTYROLOGIA LUDNOŚCI GMINY RANIŻÓW W CZASIE II WOJNY ŚWIATOWEJ

"Przechodniu! Powiedz potomnym, że ta ziemia jest zboczona i przesiąknięta krwią jej ojców i synów jak gąbka."

1. Liczby i obrazki polityki III Rzeszy Niemieckiej w okupowanej Polsce w latach 1939-1945.

Konieczność musimy sobie pozwolić na taki apel, gdyż w wyniku wojny, hitlerowskiego terroru i sowieckich prześladowań, straty ludności Polski w stosunku do jej liczby są procentowo najwyższe w świecie. Wyniosły bowiem 6 mln 28 tys. osób, w tym tylko 644 tys. wskutek bezpośrednich działań wojennych. Stanowi to 17% ogółu ludności kraju¹. W tej liczbie mieszczą się straty ludności żydowskiej. Na ogólną liczbę 3.500 tys. Polaków żydowskiego pochodzenia przed wojną, zginęło wg szacunku prof. Czesława Madajczyka 2.700 tys., a ocalało jedynie 890 tys. Żydów. W roku 1946 było ich w Polsce od 225 tys. do 240 tys.² Rezultatem wojny było trwałe inwalidztwo około 600 tys. osób, bardzo poważne zwiększenie zachorowalności (zwłaszcza na gruźlicę) oraz znaczne zmniejszenie się rodności kobiet³. Na polskiej ziemi ginęli nie tylko Polacy. Jest ona również cmentarzyskiem innych narodów⁴. Wojna nie wybierała ani wieku, ani płci. Ginęły również niewinne dzieci.

Oto w czasie pacyfikacji wsi Przewrotno w lecie 1943 roku niemiecki barbarzyńca nęci cukierkiem w rodzinie Klechów drobne maleństwo, a gdy ono podchodzi bliżej do swego kata, on chwytając je za obie nóżki i na oczach matki rozbija o ścianę domu⁵. Można sobie wyobrazić ból matki, której z żalu o mało serce nie pękło, a skamieniała ona w swoim osłupieniu, niczym mityczna Niobe⁶. Podobną scenę przedstawia Czesław Madajczyk w swojej naukowej pracy. Zacytujmy tu choć jej fragment: "W Lubawie w grudniu 1942 roku gestapowcy wyprowadzili z mieszkania 5 członków rodziny Barbary Szackiej i natychmiast ich rozstrzelali. Wróciwszy do mieszkania, w którym pozostała Szacka z dwójkiem dwumiesięcznych bliźniąt, jeden z gestapowców chwycił chłopczyka za nóżki, rozdarł go na pół i wyrzu-

cił przez okno. Co zrobił drugi gestapowiec z dziewczynką, tego matka nie widziała. Straciła przytomność, którą odzyskała w obozie karnym w Królewcu"⁷.

Nie są to fakty odosobnione. Potwierdzają powszechną regułę polityki III Rzeszy wobec narodu polskiego. Przy tym nie sposób wymienić cierpienia wszystkich polskich matek, które w różnych okolicznościach utraciły swoich najbliższych. Dygresyjnie przedstawiamy tu postawę i rolę matki w życiu każdego człowieka. To ona w swej niezniszczalnej miłości i bezgranicznym miłosierdziu, pieszcząc pod sercem swoje potomstwo, gdy ono ginie, ona również zatracą się w rozpacz.

Podobną matką dla całej naszej zbiorowości jest Polska - nasza ojczyzna. Tak ją przynajmniej widział wielki kaznodzieja, ksiądz Piotr Skarga Pawełski, który w Kazaniach sejmowych wołał do egzystencyjnej szlachty o jej ratunek. Jego prorocze słowa przeszły do naszej patriotycznej tradycji. Nawiązał do niej w obliczu zagrożenia bezpieczeństwa Polski w roku 1939 niedawno zmarły, wybitny poeta, Władysław Broniewski, który w swoim wierszowanym apelu wzywa cały naród do heroicznych czynów:

*"Kiedy przyjdą podpalić dom,
ten, w którym mieszkasz - Polskę,
kiedy rzucą przed siebie grom,
kiedy runą żelaznym wojskiem
i pod drzwiami staną, i nocą
kolbami w drzwi załomują,
ty, ze snu podnosząc skroń,
stań u drzwi. Bagnet na broń!
Trzeba krwi!"*

2. Indeks osób straconych.

Poszli więc w bój. Nie szczędzili krwi, nie zważając na wynik walki mimo przeświadczenia, że stali nieraz na straconych pozycjach. Stąd cała ich martyrologia. W tej walce zginęli:

Z Raniżowa

W kampanii wrześniowej 1939 roku:

1. Stanisław Szczepiek - legionista, przedwojenny policjant, rozstrzelany w Gołobrach we wrześniu 1939 roku⁸,
2. Józef Brzuszek,
3. Jan Cebula.

W kampanii zimowo-wiosennej 1945 roku:

4. Jan Grabowy,
5. Michał Mazur.

Zagazowani w komorze gazowej w Oświęcimiu:

6. Henryk Kato - 1940 rok.
- Rozstrzelani w Przewrotnem:
7. Bednarczyk (imię nieznane),
8. Jacek Kasica.

Zginęli na terenie Rosji sowieckiej:

9. Kpt. Marian Pękalski - rozstrzelany w Katyniu w kwietniu 1940 r.,
10. Marcin Frącz - rozstrzelany w Miednoje w kwietniu 1940 r.,
11. Łukasz Furtak - rozstrzelany w Miednoje w kwietniu 1940 r.,
12. Jan Potocki - rozstrzelany w Świerdłowsku w lipcu 1946 r.,
13. Jakub Kusy - zmarł w Borowiczach w czerwcu 1945 r.,
14. Wawrzyniec Kochanowicz - zmarł w Borowiczach w czerwcu 1945 r.,
15. Stanisław Noga - rozstrzelany w marcu 1946 r. w Lublinie⁹.

Nazwiska wyszczególnione w pozycjach: 1, 6, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, wzięte są z płyty wmurowanej na budynku Urzędu Gminy w Raniżowie, umieszczonej w dniu 3 maja 1991 roku.

Zginęli na polach gospodarstwa rolnego w Raniżowie:

16. Marut ...,
17. Bajek ...,
18. Franciszek Grochala,
19. Józef Dul.

Z Woli Raniżowskiej

Zginęli w obozie w Pustkowie:

1. Wielka Encyklopedia Powszechna PWN - Polska, przedruk hasła z 9. tomu PWN, Warszawa 1966, s. 68. Drugie miejsce po Polsce odnośnie strat ludnościowych zajmuje Związek Radziecki - 20 mln (10% ogółu ludności kraju), a równorzędne Jugosławia (również 10% ogółu ludności) - 1.700 tys. straconych.
2. Czesław Madajczyk, Polityka III Rzeszy w okupowanej Polsce. PWN Warszawa 1970, t. 2, s. 328.
3. Op. cit. Wielka Encyklopedia..., s. 68.
4. Op. cit. Czesław Madajczyk, Polityka III Rzeszy..., t. 2, s. 349-353.
5. Wiadomość zasłyszana przez autora od krewniej rodziny Klechów, gdzie dokonała się wspomniana tragedia.
6. Niobe - mitologiczna bogini tebańska, która skamieniała z żalu, gdy Apollo i Artemida zabili jej 14-ścioro dzieci za karę, że sztydziła z ich matki Latony.
7. Op. cit. Czesław Madajczyk, Polityka III Rzeszy..., t. 2, s. 355.
8. Na podstawie dokumentów w posiadaniu pana Juliana Wiącka, skserowanych przez pana Jerzego Surdej.
9. Oficer kawalerzysta na podstawie fotografii w posiadaniu p. Jerzego Surdej.
10. Jan Potocki zmarł w łagrze w Borowiczach - Jegolsku. Zobacz: Andrzej Zagórski i Dionizy Garbacz, "W kleszczach Czerwonych", Rzeszów 1991, s. 219, poz. 5.
11. Jakub Kusy zmarł w Jegolsku. Ibid. W kleszczach czerwonych, s. 203, poz. 4. Pamiętnik Stanisława Kądzeli, członka AK, ps. "Lech", później prof. Liceum Ogóln. w Kolbuszowej.
12. Również na grobowcu Nogów na cmentarzu w Raniżowie jest napis, że został zastrzelony z wyroku Sądu Wojskowego PRL - miejsce nieznane.

1. Jan Chrzastek,
 2. Józef Iskra,
 3. Michał Kobylarz,
 4. Piotr Sasiela,
 5. Jan Stec,
 6. Franciszek Wiącek,
 7. Jan Wiącek,
 8. Wojciech Wyka,
 9. Wyka ... syn Wojciecha
 10. Wojciech Zak.
- Zginęli rozstrzelani w Przewrotnem:**
11. Marcin Borkowski,
 12. Jan Sondej,
 13. Franciszek Warzocha,
 14. Jan Żak.

Zginęli rozstrzelani w Woli Raniżowskiej:

15. Michał Bajek,
16. Jaskot ... ze Steców,
17. Wojciech Ofiara,
18. Jan Trybulski.

Zginęli w schronie w Stecach:

- 19, 20, 21 - trzy osoby, nazwiska nieznane.

Zginęli w Rzeszowie:

22. Jan Żak.

Zginęli na terenie Niemiec:

23. Maria Żak.

Zginęli w obozie w Oświęcimiu:

24. Andrzej Stec.

Na Borkach:

25. Żyta ...

Zginęli w Staniszewskim w czasie pacyfikacji wsi w dniu 13 lipca 1943 roku:

26. Józef Mazgaj.

Ze Staniszewskiego

Zginęli w czasie bombardowania wsi w dniu 7 września 1939 roku:

1. J. Nowak,
2. Adam Rosół.

Zginęli w czasie pacyfikacji wsi w dniu 13 lipca 1943 roku:

3. Jan Adamczyk,
4. Ludwik Adamczyk,
5. Józef Burek,
6. Maria Jurek,
7. Józef Paduch,
8. Jan Pomykała,
9. Anna Tęcza,
10. Marcin Jurek.

Zginęli w Pustkowie:

11. Jan Bakaj,
12. Piotr Płaza.

Zginęli w kampanii frontowej w 1945 roku:

13. Jan Małek - 24 kwietnia 1945 roku w miejscowości Bruderhoff,
14. Andrzej Dec - 14 kwietnia 1945 r.

Zginęli na polach wsi Staniszewskie:

15. Andrzej Rosół,
16. Jan Kusy

Z Zielonki

Zginęli w Pustkowie:

1. Adam Dul,
2. Andrzej Dul.

Zginęli w kampanii frontowej 1945 roku:

3. Marcin Kolano.

Rozstrzelani w Zielonce:

4. Józef Kochanowicz.

Rozstrzelani w Raniżowie:

5. Franciszek Bódzikot.

Z Mazurów

Zginęli w kampanii wrześniowej 1939 roku:

1. Władysław Mikołajczyk,
2. Pokój ...

Zginęli w Porębach Kupieńskich:

Stanisław Czutyłt - lipiec 1944 roku

Zginęli w Oświęcimiu:

Bronisław Małec.

Zginęli z rąk UB:

Suski ...

Zginęli ze Zmysłowa - Mazurów w Turzy:

Franciszek Beż.

Z Posuch

Zginęli w Staniszewskim w dniu 13 lipca 1943 roku:

Paweł Łasica.

Zginęli później:

Bolesław Adamczyk,

Edward Adamczyk.

Łącznie z terenu gminy w latach 1939 - 1946 straciło życie 74 osoby.

Do tej liczby dołączyć trzeba los miejscowych Żydów, którzy w Raniżowie, jak wynika z wcześniejszych ustaleń¹³⁾, stanowili 50 rodzin, w Woli Raniżowskiej 17 domów (informacje od Ludwika Paska i Michała Kwaśnika) oraz po 2-3 gospodarstwa w pozostałych miejscowościach. Można zatem przyjąć rozumowanie, że jeżeli w roku 1890 było w naszej gminie 555 Żydów¹⁴⁾, to w roku 1939 nie było ich mniej. Jeżeli tę liczbę osób żydowskiego pochodzenia dodamy do ilości Polaków zamęczonych w czasie wojny i okupacji w wymiarze 74 osoby, to suma straceń w czasie wojny wyniesie 629 ludzi. Ponieważ dziś w gminie mieszka 7.195 osób, a zaraz po wojnie ilość ta była mniejsza, to na skutek kataklizmu wojennego straty ludnościowe w gminie wynoszą na pewno ponad 10%, a może nawet zbliżają się do średniej krajowej - 17% ogółu populacji ludności, jak podają opracowania encyklopedyczne.

3. Wpływ wojny na przyrost naturalny ludności.

Ubytek ludności na skutek wojny liczy się przede wszystkim wielkością urodzin i wyniku biedy wcześniejszą śmiertelnością. Pokazuje to:

Współczynnik ruchu naturalnego ludności polskiej w Generalnym Gubernatorstwie¹⁵⁾

	Przed wojną	1940	1941	1942	1943
Urodzenia					
a) w Gubernatorstwie	23,2	20,0	19,0	18,4	18,0
b) w dyskrickie krakowskim	24,3	22,4	19,9	20,1	
Zgony					
a) w Gubernatorstwie	13,9	15,1	17,2	20,1	
b) w dyskrickie krakowskim	15,4	14,3	15,5	20,1	
Przyrost naturalny					
a) w Gubernatorstwie	8,3	4,3	1,9	1,4	
b) w dyskrickie krakowskim	8,9	8,1	4,4	0,0	

Z tabeli wyraźnie wynika, że przyrost naturalny ludności jest w czasie wojny o połowę mniejszy. Dalej w lata jest o 3/4 mniejszy, albo wcale go nie ma. W Raniżowie wygląda to na przestrzeni kilkunastu lat następująco. Średnia urodzeń dzieci w latach trudnych dla polskiej wsi z okresu 1923-39 wynosi

61,0 noworodków, a w latach wojny 1940-44 taka sama mediana odpowiada liczbie 28,8 dzieci, a więc o połowę mniejsza w latach okupacji hitlerowskiej. Nie zmienia to faktu, że chociaż w czasie wojny nie ma w tym środowisku ani Niemców, ani Żydów, stan liczbowy małżeństw nie jest mniejszy niż

przed wojną, ze względu na wielką ilość wysiedleńców osiadłych w Raniżowie. Świadczy to o niepewności jutra i pauperyzacji społeczeństwa.

Ciąg dalszy w następnym numerze

Władysław Puzio

13. Dane z metryk szkolnych Szkoły Podstawowej w Raniżowie.

14. Szczegółowy wykaz miejscowości Galicji z roku 1890 (Specjals Orts Repertorium von Galizien, Wien 1893, s. 251-257).

15. Czesław Madajczyk, Polityka III Rzeszy..., t. 1, s. 251, tabl. 12.

Otwarcie Domu Parafialnego

W dniu 2 maja br. w budynku remontowanego domu parafialnego w Raniżowie oddana została do użytku sala widowiskowa.

Na wstępie ks. Proboszcz powitał zebranych, podziękował wszystkim, którzy pracowali i wspierali finansowo remont budynku oraz za przygotowanie uroczystości.

Na uroczyste otwarcie młodzież ze Szkoły Podstawowej w Raniżowie pod kierunkiem pań - Danuty Niemczyk, Janiny Potockiej i Marii Słuja przygotowała program poświęcony rocznicy uchwalenia Konstytucji 3-go Maja. Program ten składał się z montażu słowno-muzycznego o głębokiej treści religij-

no-patriotycznej. Zebrani oklaskami podziękowali młodzieży za wspaniały występ.

Po zakończonym występie odbyła się majówka. Licznie zebrani parafianie odśpiewali Litanię do Matki Boskiej dziękując za błogosławieństwo w dotychczasowych pracach remontowych.

Na zakończenie odśpiewano Apel Jasnogórski.

Rada Parafialna

3-majowe święto

Rocznice uchwalenia Konstytucji 3-maja uroczystie obchodzono we wszystkich szkołach podstawowych na terenie gminy poprzez organizowanie akademii i widowisk słowno-muzycznych. Część z nich odbyła się już w piątek 30 kwietnia, natomiast w Raniżowie, Mazurach i Korczowiskach miały miejsce w dniu 4 maja. Przedstawiamy poniżej ujęcia z tych imprez.

Akademia w Szkole Podstawowej w Raniżowie...

... w Szkole Podstawowej w Mazurach...

... oraz w Szkole Podstawowej w Korczowiskach.

Turniej Wiedzy o Bezpieczeństwie Ruchu Drogowego

W dniu 30 kwietnia 1999 r. reprezentacja Szkoły Podstawowej w Raniżowie w składzie: Bartosz Krudysz, Krzysztof Kurdziel, Paweł Rosół i Grzegorz Olszowy przygotowywana przez mgr Jana Piekarza wzięła udział w Powiatowym Turnieju Wiedzy o Bezpieczeństwie Ruchu Drogowego. Oprócz naszej drużyny brali udział zawodnicy z Nowej Wsi, Lipnicy, Majdanu Królewskiego i Cmolasu. Turniej składał się z dwóch części: teoretycznej (testu z 20 pytaniami z dziedziny prawa o ruchu drogowym i udzielania pierwszej pomocy) i praktycznej (poruszanie się rowerem po "miasteczku" ruchu drogowego). Nasza drużyna okazała się bezkonkurencyjna zajmując **1 miejsce w powiecie kolbuszowskim**.

Indywidualnie również pierwsze miejsce zajął Bartosz Krudysz oraz piąte miejsce Krzysztof Kurdziel.

Raniżowska drużyna: od lewej: Bartosz Krudysz, Krzysztof Kurdziel, Jan Piekarz - opiekun, Paweł Rosół, Grzegorz Olszowy.

Nominacje na dyrektorów gimnazjów

W dniu 5 maja 1999 roku, przewodniczący Zarządu Gminy Raniżów Henryk Bajek wręczył akty nominacyjne nowo powołanym dyrektorom gimnazjów: pani mgr Zofii Suskiej (zdjęcie z lewej) i pani mgr Marii Bednarz (zdjęcie z prawej).

"Poeci i Pisarze Dzieciom - Literackie G...H...I...J..."

Eliminacje gminne

W dniu 15 kwietnia w sali kina "Kujawiak" odbyły się eliminacje gminne XIII edycji wojewódzkiego konkursu "Poeci i pisarze dzieciom" - Literackie G...H...I...J... zorganizowane przez Gminny Ośrodek Kultury, Sportu i Rekreacji w Raniżowie. W konkursie wzięły udział wszystkie szkoły podstawowe z terenu naszej gminy. Przeprowadzony został w dwóch kategoriach wiekowych:

- I kategoria - klasy od I - IV,
 - II kategoria - klasy od V - VIII
- i w następujących formach:
- recytacji
 - piosenki
 - inscenizacji
 - prac plastycznych.

Komisja w składzie:

1. Anna Kruk z Wojewódzkiego Domu Kultury w Rzeszowie
 2. Danuta Niemczyk ze Szkoły Podstawowej w Raniżowie
 3. Stanisław Samojedny z GOKSiR w Raniżowie
- wysłuchała i oceniła prezentacje przyznając nagrody i wyróżnienia.

W I kategorii wiekowej zwycięzcami zostali:

- w formie recytacji:

I miejsce - Natalia Chmiel z SP Mazury

II miejsce - Rafał Kupiec z SP Mazury

III miejsce - Michalina Marut z SP Raniżów

Wyróżnienia: Marcin Potocki z SP Mazury, Agnieszka Grochała z SP Mazury i Agnieszka Matuła z SP Posuchy.

W II kategorii wiekowej zwycięzcami zostali:

- w formie recytacji:

I miejsce - Tomasz Kołano z SP Raniżów

II miejsce - Joanna Kus z SP Mazury

III miejsca - Paulina Chmiel i Monika Dec z SP Mazury

Wyróżnienia: Justyna Rzeszutek z SP Raniżów i Paweł Bełza z SP Wola Raniżowska.

- w formie piosenki:

I miejsce - Edyta Potocka z SP Mazury

- w formie inscenizacji wyróżniono zespół z SP Mazury.

Komisja przyznała również nagro-

dę dla mgr Haliny Adamczyk - nauczyciela w SP Mazury za profesjonalne przygotowanie uczniów do konkursu.

Ogółem w I kategorii wiekowej wystąpiło 71 dzieci, w II kategorii wiekowej - 54 dzieci.

Zdobywcy I, II i III miejsca będą reprezentować naszą gminę na eliminacjach powiatowych w Kolbuszowej.

19 kwietnia komisja w składzie:

1. Jan Piekarczyk ze Szkoły Podstawowej w Raniżowie
2. Stanisław Samojedny z GOKSiR w Raniżowie
3. Genowefa Krudysz z GOKSiR w Raniżowie

oceniła prace plastyczne nadesłane na konkurs i nagrodziła:

W I kategorii wiekowej:

I miejsce - Elżbieta Marut z SP Mazury

II miejsce - Katarzyna Sondej z SP Zielonka

III miejsce - Urszula Gwóźdź z SP Korczowska

Wyróżnienia: Marek Nowak z SP Stanisławskiego, Małgorzata Partyka z SP Zielonka i Adam Kołodziej z SP Korczowska.

W II kategorii wiekowej:

I miejsce - Dominika Popek z SP Mazury

II miejsce - Elżbieta Wiącek z SP Raniżów

III miejsce - Edyta Potocka z SP Mazury

Wyróżnienia: Justyna Krawiec z SP Korczowska i Joanna Stępień z SP Mazury.

Laureaci otrzymali od organizatora dyplomy i nagrody książkowe.

Stanisław Samojedny

ZAPROSZENIE

W dniu 23 maja 1999 r. od godz. 13³⁰ rozpocznie się na stadionie w Raniżowie bezalkoholowy festyn parafialny.

Szczególne atrakcje to:

- występy zespołów ludowych w tym: "Lasowiaci" ze Stalowej Woli, zespół z Mazurów, kapela ludowa z Przewrotnego,
- występy zespołów tanecznych "Biedronki" i "Tempest",
- mecz piłki nożnej: księża - Rada Gminy i pracownicy gminy,
- loteria fantowa - nagroda główna: rower górski,
- przejażdżki na kucykach,
- atrakcyjne zabawy i gry komputerowe dla dzieci i młodzieży,
- strzelnica sportowa,
- wojskowa grochówka i rożno,
- zabawa taneczna od godz. 19⁰⁰.

Całkowity dochód z festynu przeznaczony będzie na remont Domu Parafialnego w Raniżowie.

Organizatorzy: Rada Parafialna, Koło Misyjne, GOKSiR, OSP, Sołtys i Rada Sołecka, Oaza Młodzieżowa, Akcja Katolicka i Kręgi Domowego Kościoła.

Mazurzanki we Włoszech

W dniach 17-24 kwietnia 1999 roku zespół śpiewaczy z Mazurów pojechał na wycieczkę do dalekiej Italii, zorganizowaną przez Biuro Turystyczne „Itaka” z Opola. Wyprawa taka była możliwa dzięki Radzie Gminy, Gminnemu Ośrodkowi Kultury, Sportu i Rekreacji, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Raniżowie oraz naturalnie własnym finansom każdego z uczestników.

Pisząca te słowa również miała zaszczyt uczestniczyć w tejże podróży, której pogram był niezwykle bogaty i interesujący. Mieliśmy niepowtarzalną okazję zwiedzić m.in. trzy perły Italii: Wenecję - „królową Adriatyku”, Florencję - „Nowe Ateny” oraz Rzym z Watykanem - „wieczne Miasto”, „Stolicę Świata”. Nie sposób opisać zachwyty, jaki ogarnął wszystkich uczestników wycieczki, gdy obejrzeliby cuda sztuki i architektury tam się znajdujące. Byliśmy na Monte Cassino i złożyliśmy hołd poległym polskim żołnierzom z 2 Korpusu Polskiego, którzy pod dowództwem gen. Andersa w czasie II wojny światowej zdobywali to wzgórze, (tu także jest jego grób). Zwiedziliśmy także znajdujące się tam opactwo benedyktynów, niemal całkowicie zniszczone w trakcie działań wojennych, a po wojnie z wielkim pietyzmem zrekonstruowane. Wielkie wrażenie wywarł na nas Asyż - jedno z mniejszych miast włoskich, leżące w Umbrii. W skupieniu i zachwycie zwiedziliśmy tam bazylikę św. Franciszka, w której znajdują się prochy Świętego, dzielącą się na część dolną i górną. Ta ostatnia w tej chwili jest zamknięta dla zwiedzających ze względu na zniszczenia jakim uległa podczas trzęsienia ziemi, jakie miało miejsce dwa lata temu (zginęło tam wówczas kilka osób z Polski). Przechadzając się później uliczkami Asyżu mieliśmy

wrażenie, że przenieśliśmy się w czasie o kilkaset lat wstecz. Kamienne mury, wąskie i ciasne uliczki, malownicze zaułki zachwycały swym wdziękiem i pięknem. Chodząc tam czuło się historię, bo miasteczko przetrwało od XII-XIII wieku do dziś w niemal niezmienionej postaci. Mieliśmy także okazję powdychać

morskie powietrze, gdyż trasa naszej wycieczki wiodła przez Rimini - piękny ośrodek czasowy nad Adriatykiem. Wielkie wrażenie wywarła na nas olbrzymia, czystutka plaża, na której leżało tysiące muszelek. Odwiedziliśmy także najmniejsze państwo świata - Republikę San Marino, niezwykle malowniczo położoną na szczytach gór. Celowo na koniec zostawiłam coś, co na nas wszystkich wywarło chyba największe wrażenie - audiencja generalna u papieża Jana Pawła II, która odbyła się na Placu Św. Piotra w Watykanie. Było to niezapomniane

przeżycie, dla każdego niezwykle wzruszające, pełne religijnych treści. Wszystkich uczestników wybieczki ogarnęło wielkie wzruszenie, gdy Ojciec Święty pozdrawiając tysiące zgromadzonych na Placu ludzi w kilkunastu językach świata, pozdrowił po polsku licznie przybyłych tam pielgrzymów z naszego kraju.

Nie sposób opisać wszystkich wspaniałych zabitek, które mogliśmy podziwiać podczas pobytu we Włoszech. Niemal cały czas wszyscy pozostawaliśmy w zachwycie nad cudownymi dziełami architektury i sztuki tam zobaczonymi. Zwiedzanie trwało codziennie od rana do wieczora, ale Organizator zapewniał nam możliwość dobrego wypoczynku podczas przejazdów komfortowym autokarem oraz noclegów w wygodnych i przyjemnych hotelach dobrej klasy.

We Włoszech przebywaliśmy pod opieką znakomitego i doświadczonego pilota, jednocześnie przewodnika.

Wyprawa do Italii dostarczyła nam wiele radości, wzruszeń i niezapomnianych wrażeń. Jednak gdy wsiedliśmy do autokaru, by udać się w drogę powrotną, zmęczeni po tygodniu wyczerpującego zwiedzania, z radością myśleliśmy o powrocie do Polski i do domów, gdzie czekały na nas nasze rodziny.

Jolanta Dragan

DNI OLIMPIJSKIE

Tradycyjnie miesiąc kwiecień jest okresem, w którym organizowane są imprezy sportowo - rekreacyjne i kulturalne - oświatowe pod nazwą "DNI OLIMPIJSKIE". Gminny Ośrodek Kultury, Sportu i Rekreacji w Raniżowie z tej okazji zorganizował wśród uczniów szkół podstawowych z terenu gminy konkurs plastyczny o tematyce sportowej i Igrzysk Olimpijskich. Najładniejsze prace, według oceny komisji, wykonali: Dominika Popek ze Szkoły Podstawowej z Mazurów, Elżbieta Wiącek i Paweł Brzuszek ze Szkoły Podstawowej w Raniżowie. Laureaci otrzymali od organizatora dyplomy i nagrody książkowe. Z prac nadesłanych na konkurs zorganizowano wystawę pokonkursową, którą obejrzeć można w korytarzu Urzędu Gminy w Raniżowie.

(sas)

Wystawa Rysunku i Malarstwa

W Bałuckim Ośrodku Kultury w Łodzi organizowany był w miesiącu kwietniu br. konkurs plastyczny na 9 Wystawę Rysunku i Malarstwa pt. "Mój Teatr". Konkurs miał charakter ogólnokrajowy.

Gminny Ośrodek Kultury, Sportu i Rekreacji w Raniżowie wystąpił na ten konkurs trzy prace plastyczne uczniów szkół podstawowych z terenu naszej gminy. Z radością informujemy, że w w/w konkursie praca plastyczna uczennicy Szkoły Podstawowej w Mazurach Dominiki Popek znalazła się wśród wyróżnionych i od 15 maja br. wystawiona zostanie w Galerii Laureatów w Ośrodku Kultury "Na Żubardzkiej" w Łodzi.

Gratulujemy!

(sas)

ROLNICZE PRZYPOMNIENIA

Maj - czas wysiewów, sadzenia, zabiegów pielęgnacyjnych a także pierwszych zbiorów.

- przez cały maj wysiewa się rzodkiewkę, koper, sałatę,
- na początku maja należy wysiać fasolę tyczną Piękny Jaś, karłowe: Blanka, Eureka,
- w połowie maja sieje się pozostałe odmiany fasoli na suche nasiona, pierwszą partię karłowej fasoli szparagowej i tycznej przeznaczone na zbiór świeżych strąków. Aby zachować ciągłość zbiorów, fasolę wysiewać co dwa tygodnie,
- w końcu maja sieje się buraki ćwikłowe przeznaczone na zimowe przechowywanie. Wysiewane w tym terminie są mniejsze, smaczne i dobrze się przechowują,
- gdy minie okres występowania przymrozków, należy siać i sadzić warzywa ciepłolubne. Pomidory 10-15 maja. Powinno się wysadzać dobrą rozsadę, tj. zdrową, krępą o krótkich międzywęzłach o dobrze rozwiniętym systemie korzeniowym. Rozsadę wybiegniętą, cienką sadi się lekko ukośnie, część łodygi przysypuje się ziemią w celu wytworzenia korzeni przybyszowych,
- papryka jest warzywem ciepłolubnym, dlatego też w pierwszym okresie należy ją okryć włókniną lub folią perforowaną,
- w tym samym okresie sieje się lub sadi warzywa dyniowate: ogórki, cukinię, patisony, kabaczki, dynię. Siejąc ogórki należy pamiętać, aby nie rosły w zagęszczeniu, bo wtedy są wyciągnięte, słabe, źle owocują, częściej chorują. Ważny jest dobór odmian. Wybieramy te odmiany, które zdążą wydać plon przed mączniakiem lub tolerancyjne na mączniaka. Nie mieszamy odmian tolerancyjnych z wrażliwymi.
Odmiany sałatkowe: Gracius, Monika,
Odmiany konserwowe: Aladyn, Atlas, Parys, Izid, Cezar, Krak, Władko, Semko,
Odmiany kwaszeniaki: Julian, Borus,
Odmiany korniszony: Rufus, Tytus, Piko.
- w pierwszej dekadzie miesiąca wysiewa się nasiona kukurydzy cukrowej,
- w połowie maja sadi się rozsadę selera korzeniowego i naciowego. Rozsadę należy sadzić na taką głębokość jak rosła w inspekcji. Przy zbyt głębokim sadzeniu rośliny "stoja", trudno się przyjmują,
- w końcu maja wysiewa się marchew na zimowe przechowywanie,
- od połowy maja do połowy czerwca przypada termin sadzenia rozsady kapusty przeznaczonej na zbiór letni i je-

sienny. Przed sadzeniem wskazane jest, aby rozsadę kapusty zaprawić przeciwko kile kapuścianej, stosując zaprawianie korzeni bezpośrednio przed sadzeniem w papce z gliny, torfu, wody z dodatkiem Topsinu lub przez podłanie posadzonej rozsady roztworem Topsinu 0,2% (na 1 l wody 2 g Topsinu),

- w uprawach truskawek trzeba pamiętać o wykonaniu 2-3 oprysków zapobiegając występowaniu szarej pleśni. Pierwszy zabieg na początku kwitnienia, kolejne co 7-10 dni preparatami Euparen, Thiram, Granuflo, Ronilan,
- w zasiewach zbóż jarych po wschodach w fazie 3-4 liści wykonać bronowanie broną lekką w celu zniszczenia zaskorupienia gleby i wschodzących chwastów. Przy dużym zachwaszczeniu stosować opryski herbicydami. Poglówne nawożenie azotowe stosować w fazie od krzewienia do strzelania w źdźbło w dawce 30-40 kg N/ha,
- na plantacjach ziemniaków po posadzeniu prowadzić pielęgnację mechaniczną. Celem jest zwalczanie chwastów, utrzymanie gleby w dobrej strukturze, prawidłowe uformowanie redlin. Podstawą zwalczania chwastów są mechaniczne zabiegi pielęgnacyjne, tj. obsypywanie i bronowanie do momentu wschodów ziemniaków. Bezpośrednio przed wschodami na świeżo wzniesioną glebę można zastosować między innymi Afalon, Azogard, Linurex, Bladex, Stomp, Command. Przed zastosowaniem herbicydu należy zapoznać się z zaleceniami na opakowaniu o skuteczności i zasadach stosowania preparatu,
- na plantacjach zbóż ozimych zastosować drugą dawkę azotu,
- w pierwszej dekadzie maja zakończyć siewy kukurydzy,
- na pastwiskach rozpocząć wypas, gdy roślinność ma wysokość ok. 20 cm. Po każdym przepasieniu zaleca się stosować nawożenie azotowe w ilości 30-50 kg N/ha,
- w sprzyjających warunkach pogodowych pod koniec miesiąca przypada czas sianokosów. Zbiór I pokosu powinien być wykonany na początku kłoszenia traw,
- w oborach pomalować ściany wapnem i umyć okna. Należy pamiętać, że raptowne przejście na paszę zieloną może powodować zaburzenia trawienne. Początkowo młodą zielonkę należy potraktować jako dodatek do dawki zimowej. Okres dostosowania się przewodu pokarmowego do trawienia zmienionych pasz wynosi 7-14 dni,
- w sprawach profilaktyki i leczenia zwierząt wskazane jest zasięgać porady lekarza weterynarii.

Krystyna Kościółek

ZAKAZ UPRAWY MAKU - NADAL AKTUALNY

Wojewoda Podkarpacki wydał zarządzenie nr 25/99 z dnia 12 marca 1999 r. w sprawie ogólnej powierzchni przeznaczonej pod uprawy maku niskomorfinowego i konopi włóknistych oraz rejonizacji tych upraw w 1999 roku.

Urząd Gminy w Raniżowie informuje, że na podstawie w/w zarządzenia Wojewody oraz zgodnie z ustawą z dnia 24 kwietnia 1997 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. Nr 75, poz. 468 z późniejszymi zmianami) na terenie gminy Raniżów obowiązuje całkowity zakaz uprawy maku i konopi włóknistych.

Przypomina się również, że za nielegalną uprawę maku lub konopi grozi kara grzywny.

Ponadto informuje się, że w okresie wegetacji roślin będą prowadzone kontrole polowe przez pracowników Urzędu Wojewódzkiego, Policji i Urzędu Gminy.

KALENDARZ BIODYNAMICZNY

Warto zwrócić uwagę na uprawy ziół w swoim warzywniku, które wykorzystamy w gospodarstwie domowym przy sporządzaniu różnego rodzaju potraw. Ponadto zioła spełnią dużą rolę jako "odstraszacze" chorób i szkodników. I tak np. mięta odstrasza bielinka kapustnika, pchełki ziemne i mszyce, chrzan chroni ziemniaki i pomidory przed stonką ziemniaczaną, bazylią chroni ogórki przed mączniakiem prawdziwym, rozmaryn lekarski chroni przed połyśnicą marchwią, cząber posadzony przy fasoli odstrasza swoim zapachem mszyce.

Maj

Dni owocowe: 4.05. od godz. 18⁰⁰, 5.05., 6.05., 14.05., 21.05. od godz. 8⁰⁰, 22.05. do godz. 17⁰⁰, 23.05. od godz. 17⁰⁰.

Dni korzeniowe: 7.05. od godz. 5⁰⁰, 8.05. do 16⁰⁰ i od 20⁰⁰, 9.05. do godz. 9⁰⁰, 16.05., 17.05. do 19⁰⁰, 24.05., 25.05. do 15⁰⁰, 26.05. od 18⁰⁰, 27.05. do 20⁰⁰, 31.05. do 16⁰⁰.

Dni liściowe: 2.05. od 10⁰⁰, 3.05., 4.05. do 17⁰⁰, 11.05. od 7⁰⁰, 12.05. do 8⁰⁰, 19.05. od 19⁰⁰, 20.05., 29.05. od 11⁰⁰, 30.05. od 17⁰⁰ do 22⁰⁰, 31.05.

Dni kwiatowe: 1.05., 2.05. do godz. 9⁰⁰, 9.05. od godz. 10⁰⁰, 10.05., 11.05. do 6⁰⁰, 17.05. od 20⁰⁰, 18.05., 19.05. do 18⁰⁰, 27.05. od 21⁰⁰, 28.05., 29.05. do 10⁰⁰.

Dni niekorzystne: 12.05. od 8⁰⁰, 13.05., 15.05., 22.05. od 17⁰⁰, 23.05. od 17⁰⁰, 25.05. od 15⁰⁰, 26.05. do 18⁰⁰.

Okres sadzenia: od 1.05. do 4.05. i od 18.05. do 31.05.

Dla pszczelarzy: od 7.05. korzystny okres do odchovu matek - preferować dni kwiatu.

Drzewa: 7.05. i 27.05. - dni korzystne do wysiewu lub sadzenia wiązów, dębów, brzośli, moreli, orzecha włoskiego. 25.05. - dni korzystne do wysiewu lub sadzenia dębów, klonów. 31.05. - korzystny dla świerków, jodeł i sosn.

Niebezpieczeństwo nocnych przymrozków: 7, 25 i 31 maja.

Czerwiec

Dni owocowe: 1.06., 2.06., 3.06. do 10⁰⁰, 10.06. od 7⁰⁰, 11.06. do 21⁰⁰, 17.06. od 16⁰⁰, 18.06., 19.06., 20.06. do 7⁰⁰, 28.06., 29.06.

Dni korzeniowe: 3.06. od 11⁰⁰, 4.06. do 17⁰⁰ i od 21⁰⁰, 5.06. do 16⁰⁰, 7.06. od 15⁰⁰, 11.06. od 22⁰⁰, 12.06. do 8⁰⁰, 13.06. od 13⁰⁰, 14.06. do 6⁰⁰, 16.06., 17.06. do 6⁰⁰, 20.06. od 8⁰⁰, 21.06., 22.06., 23.06.

Dni liściowe: 8.06. od 6⁰⁰, 9.06., 10.06. do 6⁰⁰, 14.06. od 13⁰⁰, 15.06. do 6⁰⁰, 17.06. od 11⁰⁰ do 15⁰⁰, 25.06. od 19⁰⁰, 26.06., 27.06.

Dni kwiatowe: 5.06. od 17⁰⁰, 6.06., 7.06. do 14⁰⁰, 14.06. od 7⁰⁰ do 12⁰⁰, 15.06. od 7⁰⁰, 24.06., 25.06. do 18⁰⁰.

Dni niekorzystne: 12.06. od 12⁰⁰, 13.06. do 13⁰⁰, 30.05.

Czas sadzenia od 15.06. do 28.06.

Okres korzystny do siewu lub sadzenia drzew:

10.06. - topola, olcha, osika,

22.06. - brzoza, modrzew, lipa

ZAKUP WAPNA NAWOZOWEGO

Urząd Gminy w Raniżowie informuje rolników z terenu gminy, że istnieje możliwość zakupu wapna defekosaturacyjnego (z cukrowni) po cenie 5 zł. za 1 tonę. Warunkiem zakupu wapna jest posiadanie aktualnych badań glebowych (badania robione w latach 1995-98 są aktualne).

Rolnicy chętni na zakup wapna proszeni są o zgłaszanie się w Urzędzie Gminy w pokojach 12 lub 21, celem zamówienia. Rolnicy nie posiadający aktualnych badań glebowych a chętni na zakup wapna także proszeni są o zgłaszanie się w Urzędzie Gminy w w/w pokojach. Zgłoszeń proszę dokonać do dnia 10 maja 1999 r.

Kino "KUJAWIAK" zaprasza:

Data	Godz.	Dzień tygodnia	Tytuł filmu	Prod.	Od lat
9.05.	20 ⁰⁰	niedziela	DZIKIE ŻĄDZE	USA	15
16.05.	17 ³⁰	niedziela	MRÓWKA Z	USA	10

"Mrówka Z" - Każdy z nas nie raz widział mrowisko, ale niewielu zastanawiało się nad prywatnym życiem pojedynczej mrówki. O czym marzą mrówki? O innych mrówkach! Bohater filmu - Z - śni o zdobyciu względów pięknej księżniczki Bali. Szanse na to są niewielkie - Z jest przecież zwykłym robotnikiem, jednym z miliarda. Pracuje ciężko od rana do nocy i ma już tego serdecznie dość. Zmiany w jego życiu może przynieść tylko rewolucja w mrowisku. Z staje na czele rebelii mającej zmienić dotychczasowy porządek mrowiska.

WYDARZENIA SPORTOWE

11 kwietnia piłkarze KS "Raniżovia" zainaugurowali wiosenne rozgrywki meczem na swoim boisku z Trzebośią wygrywając 3:0. Wynik ten został ustalony już w pierwszej połowie tego spotkania. Bramki dla naszego zespołu zdobyli: w 14 i 30 min. - Hajnowski Tomasz i w 41 min. - Mariusz Tyburczy. Wygrana ta była bardzo ważna dla naszego zespołu, ponieważ "Zorza" Trzeboś była bezpośrednim sąsiadem w tabeli, jak również zwycięstwo to dało naszym zawodnikom komfort psychiczny przed następnymi dwoma wyjazdowymi meczami. Kibice doskonale wiedzą jak ciężko o punkty w meczach wyjazdowych.

18 kwietnia nasi piłkarze rozegrali wyjazdowy mecz z liderem naszej grupy "Palkovia" Palikówka przegrywając 4:1. Wynik ten nie odzwierciedla całego spotkania. Nasza drużyna stworzyła bardzo dobre widowisko ze zdecydowanym faworytem tego spotkania, w których szeregach grają byli piłkarze "Resovii" i "Zelmeru". Wynik remisowy utrzymywał się do 75 minuty, jednak rutyna i doświadczenie gospodarzy nie pozwoliła na dotrwanie z takim wynikiem do końca meczu. Trzy kolejne bramki zostały stracone w końcówce tego spotkania. Bramkę dla "Raniżovii" strzelił w 50 minucie Łukasz Niemczyk.

Tydzień później tj. 25 kwietnia "Raniżovia" wyjechała na drugi mecz wyjazdowy do Bud Głogowskich, gdzie zremisowała 3:3. Początek tego spotkania zapowiadał wysokie zwycięstwo gospodarzy, bo już po 20 minutach gry prowadzili 2:0, jednak nasz zespół jeszcze w tej samej połowie doprowadził do remisu. Wynik ten utrzymywał się do 75 minuty, gdzie

sędzia tego spotkania (mieszkający w Głogowie) widząc nieporadność miejscowej drużyny podyktował rzut karny, który wyprowadził gospodarzy na prowadzenie. Piłkarze z Raniżowa nie załamali się po utracie wymuszonej bramki i w 88 minucie przy radości kibiców z Raniżowa zdobyli wyrównującą bramkę. Bramkę zdobył rzutem głową - Adam Tyburczy.

2 maja "Raniżovia" podejmowała na swoim boisku piłkarzy z Mrowli i zdobyła cenny komplet punktów wygrywając 2:0. Bramki zdobyli: Krzysztof Burek w 28 minucie i Grzegorz Soja w 52 minucie.

Swoje rozgrywki ligowe także rozpoczęli juniorzy młodszy KS "Raniżovii", którzy występują w klasie okręgowej.

Wyniki meczów rozegranych:

6.04. - "Grodziszczanka" Grodzisko Dolne - "Raniżovia" 1:3

10.04. - "Aramix" Niebylec - "Raniżovia" 7:0

17.04. - "Raniżovia" - "Pogoń" Leżajsk 0:6

24.04. - "Raniżovia" - "Korona" Załęże 1:2

1.05. - "Stal" Łańcut - "Raniżovia" 3:0

Klub Sportowy "Raniżovia" zwraca się do młodzieży z apelem o poszanowanie ławek na trybunach oraz nie rozbijanie butelek, przede wszystkim przy wieczornych "biesiadach". Być może wam w czasie meczów i innych imprez ławki nie są potrzebne jednak w takich chwilach pomyślcie o swoich rodzicach czy starszych osobach.

Tych silnych śmiałków, którzy w Wielki Piątek potrafili wypchać wał do ubijania murawy stadionu i zatarasowania bramy stadionu zapraszamy do kontynuowania ręcznego wałowania po zakończeniu rozgrywek, ale już samej murawy boiska.

Przynajmniej zmniejszycie koszty utrzymania boiska.

Tabela seniorów

1. Palkovia	15	41	71:9
2. Łąka	15	30	36:23
3. Mrowlanka	15	24	22:19
4. Stobierna	15	22	31:27
5. Jawor	15	22	28:35
6. Trzebownisko	15	21	28:26
7. Raniżovia	15	19	20:28
8. Rudniana	15	19	25:33
9. Czarni	15	15	24:28
10. Budy	15	15	29:40
11. Zorza	15	14	24:41
12. Akacja	15	11	25:54

Tabela juniorów młodszych

1. Stal II	12	34	46:5
2. Aramix	14	31	49:20
3. Pogoń	13	28	37:17
4. Wisłok	11	19	30:18
5. Strug	12	18	29:26
6. Korona	13	17	30:26
7. Raniżovia	13	12	13:49
8. Grodziszczanka	10	5	13:30
9. Stal Ł.	13	4	21:47

Przysłowia i prognozy

Gdy w maju plucha, w czerwcu posucha.

Grzmot w maju sprzyja urodzaju.

Majowe błoto, więcej niż złoto.

Na pierwszy maja szron obiecuje hojny plon.

Chłodny maj, dobry urodzaj.

Jeśli się w maju śnieg zdarzy, to lato dobrze wyparzy.

"Więści Raniżowskie" w internecie...

dostępne są pod adresem <http://www.kolbuszowa.biz.pl/abakus/html/prasa.html>, w pliku o formacie .pdf. Aby odczytać plik należy zainstalować na komputerze bezpłatny program Adobe Acrobat Reader w wersji 3.0 lub wyższej. Program dostępny w internecie <http://www.adobe.com> lub na płytach CD dołączonych do wielu popularnych pism o tematyce komputerowej np. „Chip”.

"Więści Raniżowskie" - pismo społeczno-kulturalne. Miesięcznik. Wydawca: Gminny Ośrodek Kultury, Sportu i Rekreacji w Raniżowie, tel. 7442555. Redaguje Zespół. Teksty podpisane odzwierciedlają poglądy autorów. Przedruk dozwolony z podaniem źródła. Adres internetowy: <http://www.kolbuszowa.biz.pl/abakus/html/prasa.html> Nakład 300 szt.